

Uzasadnienie

Projekt planu ochrony rezerwatu został opracowany na podstawie art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, z uwzględnieniem art. 20 ust. 1, 2 i 3 tej ustawy. Zakres zrealizowanych prac został dostosowany do zasobów, tworów i składników przyrody, walorów krajobrazowych oraz wartości kulturowych rezerwatu. Projekt planu sporządzono uwzględniając treść rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz. U. Nr 94, poz. 794).

Rezerwat pokrywa się powierzchniowo z obszarem Natura 2000 Las Jana III Sobieskiego PLH140031. W projekcie planu ochrony uwzględniono zakresu planu zadań ochronnych dla tego obszaru zgodnie z art. 20 ust. 5 ustawy o ochronie przyrody.

W rezerwacie nie wyznacza się miejsc przeznaczonych do prowadzenia działalności, połowu ryb i innych organizmów wodnych oraz miejsc wprowadzania psów, o których mowa w art. 15 ust. 1 pkt 11, 14 i 16 ustawy o ochronie przyrody.

W rezerwacie nie wskazuje się obszarów ochrony ścisłej i krajobrazowej, o której mowa w art. 20 ust. 3 pkt 3 ustawy o ochronie przyrody.

Rezerwatu nie udostępnia się dla celów edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych, sportowych, amatorskiego połowu ryb i rybactwa, o których mowa w art. 20 ust. 3 pkt 5 ustawy o ochronie przyrody.

W zarządzeniu nie wskazano obszarów, ani miejsc udostępnianych dla badań naukowych. Mając na uwadze dbałość o zachowanie celu ochrony rezerwatu przyrody we właściwym stanie, udostępnianie rezerwatu w celu prowadzenia badań naukowych może nastąpić po uzyskaniu zezwolenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie na podstawie art. 15 ust. 1 pkt 24 i ust. 5 ustawy o ochronie przyrody. Uzyskanie indywidualnej zgody na prowadzenie tego typu czynności gwarantuje z jednej strony nadzór nad ich rodzajem i metodyką, zabezpieczając z drugiej strony rezerwat przed negatywnym oddziaływaniem realizowanych prac, czy też przed wykonywaniem prac badawczych, których tematyka nie wymaga ingerencji w ekosystem rezerwatu. Szeroki zakres i tematyka badań naukowych sprawia, że pełną kontrolę nad ich wpływem na rezerwat można zachować tylko poprzez rozpatrzenie indywidualnego wniosku. Nie występuje natomiast możliwość precyzyjnego zdefiniowania w planie ochrony dla wszystkich rodzajów badań jednego sposobu postępowania, który minimalizowałby ich negatywny wpływ na rezerwat.

Rezerwat został ustanowiony Zarządzeniem Ministra Leśnictwa z dnia 16 października 1952 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. z 1952 r. Nr A-93, poz. 1449). Obecnie rezerwat funkcjonuje w oparciu o Zarządzenie nr 21 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 23 sierpnia 2010 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Rezerwat im. Króla Jana Sobieskiego” (Dz. Urz. Woj.

Maz. Nr 197, poz. 5478). Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu naturalnego lasu liściastego, przedstawiającego typy drzewostanów dębowo - sosnowo - lipowych charakterystycznych niegdyś dla Mazowsza z udziałem obydwu rodzimych gatunków dębu.

W wyniku prac terenowych oraz analizy zebranych materiałów, na terenie rezerwatu przyrody Rezerwat im. Króla Jana Sobieskiego wyróżniono 3 siedliskowe typy lasu: bór mieszany świeży, las mieszany świeży oraz las świeży. Na niewielkiej powierzchni w północno - wschodniej części obiektu na siedlisku lasu mieszanego świeżego wykształciło się zbiorowisko *Potentillo albae* - *Quercetum* z glebą płową biellicową, natomiast na glebach rdzawych właściwych i rdzawych biellicowych zbiorowiska grądowe. Podczas prac fitosocjologicznych w zbiorowiskach leśnych wykonanych w roku 2012 stwierdzono na terenie rezerwatu występowanie 96 gatunków roślin, w tym 29 gatunków drzew i krzewów, 61 gatunków roślin zielnych oraz 6 gatunków mchów. Wśród roślin objętych ochroną gatunkową występują tu m.in. Lilia złotogłów - *Lilium martagon* i rokitnik pospolity *Pleurozium schreberi*. Na terenie rezerwatu stwierdzono 3 gatunki płazów (ropuchę szarą, rzekotkę drzewną i żabę trawną), 4 gatunki gadów (padalec zwyczajny, zaskroniec zwyczajny, jaszczurkę zwinę i jaszczurkę żyworodną), oraz 20 gatunków ssaków, z czego 10 objętych ochroną np. kret, jeż zachodni, ryjówka aksamitna i ryjówka malutka.

„Rezerwat im. Króla Jana Sobieskiego” charakteryzuje się dużym bogactwem gatunkowym przedstawicieli awifauny lęgowej. Obszar rezerwatu stanowi ostoję dla znacznej części gatunków ptaków gnieźdzących się w Warszawie. Wyniki prac inwentaryzacyjnych wskazują na wysokie zagęszczenie na terenie rezerwatu gatunków charakterystycznych dla starych lasów liściastych (dzięciołowate *Picidae*, muchołówka mała *Ficedula parva*). Grupę dominantów tworzy 6 gatunków: szpak *Sturnus vulgaris*, zięba *Fringilla coelebs*, muchołówka żałobna *Ficedula hypoleuca*, bogatka *Parus major*, rudzik *Erithacus rubecula* i świstunka leśna *Phylloscopus sibilatrix*.

Mimo bliskości zabudowań miejskich na terenie omawianego obiektu corocznie odbywają lęgi drapieżne gatunki: myszołów *Buteo buteo* i jastrząb *Accipiter gentilis*, rzadko gnieźdzące się w okolicach Warszawy. Struktura drzewostanów oraz występowanie drzew starszych klas wieku i drzew dziuplastych spowodowały liczne występowanie dziuplaków oraz zagęszczenie dzięciołów, które w rezerwacie osiąga jedno z najwyższych zagęszczeń w Polsce. Jest to charakterystyczne dla zespołów ptaków związanych z grądami i dąbrowami. Szczególnie licznie występowanie dzięcioła średniego *Dendrocopos medius* przybliży zespół ptaków rezerwatu do zespołów związanych z zespołami pochodzenia naturalnego. Ukształtowanie terenu rezerwatu ma charakter urozmaicony, co związane jest z ostatnim zlodowaceniem. Deniwelacje terenu w rezerwacie dochodzą do 20 m. Występują tu pasma wydm (oddziały nr 15, 16) oraz tereny równinne (w części północnej rezerwatu – oddziały nr 7, 8), przechodzące w obszar lekko

obniżony (oddział nr 23). W centrum omawianego obiektu występuje wał wydmowy, stanowiący wyraźny wododział.

Stan ochrony siedlisk przyrodniczych będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 Las Jana III Sobieskiego PLH140031, tj. grądu kontynentalnego (*Tilio -Carpinetum*) oraz ciepłolubnych dąbrów (*Potentillo albae-Quercetum*) oceniono jako zły U2. Na ocenę stanu siedliska w przypadku grądu złożyły się następujące parametry:

- Parametr powierzchnia siedliska - oceniono jako właściwy (FV)
- Parametr struktura i funkcje - oceniono jako zły (U2).
- Parametr szanse zachowania - oceniono jako niezadowolający (U1).

Do głównych zagrożeń dla tego siedliska należy ekspansja gatunków obcych oraz obecność szlaków komunikacyjnych i związana z tym antropopresja. Część płatów siedliska grądów ulega procesom pinetyzacji i neofityzacji. Wdrażanie działań ochronnych przewidzianych w planie ochrony daje nadzieję na zachowanie tego siedliska przynajmniej na powierzchni 105,16 ha i poprawę jego stanu zachowania, dzięki zwiększeniu zasobów martwego drewna i usuwaniu gatunków obcych.

W przypadku zbiorowiska świetlistej dąbrowy *Potentillo albae-Quercetum*, na ocenę stanu złożyły się następujące parametry:

- Parametr powierzchnia siedliska - oceniono jako zły (U2)
- Parametr struktura i funkcje - oceniono jako zły (U2)
- Parametr szanse zachowania - oceniono jako zły (U2)

Najpoważniejszym zagrożeniem dla płatów świetlistej dąbrowy jest grądowienie i obecność obcych gatunków inwazyjnych. Podczas przygotowywania dokumentacji sporządzonej na rzecz ustanowienia planu ochrony zbiorowisko to zajmowało powierzchnię 0,44 ha. Dzięki realizacji zabiegów z zakresu ochrony czynnej obecnie powierzchnia siedliska wynosi 1,65 ha, a dzięki realizacji działań ochronnych przewidzianych w planie ochrony osiągnięta zostanie powierzchnia 2,45 ha. Niewątpliwie wpłynie to pozytywnie również na stan ochrony tego siedliska.

Jednym z najpoważniejszych zagrożeń dla całego rezerwatu jest postępująca urbanizacja terenów do niego przyległych, powodująca obniżanie się poziomu wód gruntowych, przerwanie lub ubożenie korytarzy ekologicznych osłabienie naturalnej odporności drzewostanów na czynniki szkodliwe, zamieranie drzew, zmiana stosunków wodnych, wprowadzanie na teren rezerwatu zanieczyszczonych wód opadowych. W celu ograniczenia lub eliminacji tego zagrożenia, jak również pozostałych zagrożeń zewnętrznych, na terenach graniczących z rezerwatem utworzono otulinę. Otulinę rezerwatu powołuje się w celu zabezpieczenia rezerwatu przed zagrożeniami zewnętrznymi wynikającymi z działalności człowieka. W przypadku rezerwatu przyrody, głównym jej zadaniem będzie kształtowanie gospodarki w bezpośrednim otoczeniu rezerwatu w zakresie wspierającym ochronę gleby, wód oraz gatunków roślin,

zwierząt i ich siedlisk. Ustawowy wymóg uzgadniania z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska uchwalanych w granicach otuliny miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego sprawia, że zapisy planu ochrony będą miały bezpośrednie przełożenie na sposób zagospodarowania przestrzennego, a otulina będzie dodatkowym narzędziem w prowadzonej ochronie rezerwatu. Zgodnie, bowiem z art. 13 ust. 3a ustawy o ochronie przyrody, ustalenia do aktów planistycznych, wprowadzone planem ochrony, skutecznie mogą być przeniesione w zakresie dotyczącym otuliny rezerwatu. Tym samym, plan ochrony będzie skutecznie zabezpieczał rezerwat przed zagrożeniami zewnętrznymi, jeżeli określone w nim ustalenia dotyczące aktów planistycznych będą odnosić się do zagospodarowania otuliny. Celem otuliny, będzie zatem uzyskanie wpływu na kształtowanie gospodarki w bezpośrednim otoczeniu rezerwatu, w zakresie wspierającym ochronę siedlisk i gatunków chronionych, w szczególności:

- 1) ograniczenie potencjalnej presji na obniżanie poziomu wody w rezerwacie poprzez utrzymanie w jego otoczeniu sposobów zagospodarowania terenu nie wymagających takich działań,
- 2) ograniczenie w otoczeniu rezerwatu możliwości wzrostu penetracji ludzkiej w wyniku lokalizacji zabudowy lub innych przedsięwzięć inwestycyjnych generujących obecność człowieka w dłuższym okresie czasu,
- 3) ograniczenie płoszenia zwierząt, szczególnie ptaków w okresie lęgów.

Przy obecnym stanie prawnym i faktycznym, ograniczenie lub wykluczenie wszystkich wymienionych zagrożeń nie jest możliwe, jednak ustanowiona otulina niewątpliwie poprawi skuteczność kontroli nad przedsięwzięciami podejmowanymi w bezpośrednim otoczeniu rezerwatu.

Cały obszar rezerwatu obejmuje się ochroną czynną. Z uwagi na znaczne zniekształcenie drzewostanów oraz niezbyt korzystną strukturę przestrzenną, nie wyznacza się obszarów ochrony ścisłej.

Rezerwat położony jest na terenie województwa mazowieckiego, w granicach Miasta Stołecznego Warszawy. Na terenie otuliny rezerwatu Rezerwat im. Króla Jana Sobieskiego obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego działki nr 4/4 z obrębu 107, przy ulicy Korkowej w Warszawie, wprowadzony w życie Uchwałą nr XXX/602/2004 Rady Miasta Stołecznego Warszawy z dnia 13 maja 2004 r. oraz Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego m.st. Warszawy które zostało uchwalone przez Radę m.st. Warszawy Uchwałą nr LXXXII/2746/2006 z dnia 10 października 2006 r., zmienione Uchwałą nr L/1521/2009 z dnia 26 lutego 2009 r., uzupełnioną Uchwałą nr LIV/1631/2009 z dnia 28 kwietnia 2009 r., ponownie zmienione Uchwałą nr XCII/2689/2010 z dnia 7 października 2010 r., Uchwałą nr LXI/1669/2013 z dnia 11 lipca 2013 r. oraz Uchwałą nr XCII/2346/2014 z dnia 16 października 2014 r. Dokumenty te nie wymagają zmiany, w związku z utrzymaniem bądź odtworzeniem właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony uznano rezerwat. Tym niemniej, w celu zabezpieczenia rezerwatu przed zagrożeniami wynikającym z działalności człowieka, należy, stosownie do postanowień art. 20 ust.

3 pkt 7 ustawy o ochronie przyrody, zdefiniować ustalenia do studiów i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Podstawowym zagrożeniem zewnętrznym dla rezerwatu, jest wzrost urbanizacji i związana z tym presja zabudowy na ich obszar. Aby przeciwdziałać powstawaniu tego typu sytuacji, ustawa o ochronie przyrody daje regionalnym dyrektorom ochrony środowiska delegację do tego, aby w planie ochrony rezerwatu identyfikować zagrożenia oraz definiować sposób ich eliminacji. Sposób sformułowania art. 15 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody sprawia, że w praktyce, wskazania dotyczące planowania przestrzennego, mogą dotyczyć zagrożeń bezpośrednio naruszających obowiązujące w rezerwacie zakazy. Natomiast nie mogą być normowane w planie ochrony czynności nienaruszające art. 15 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, z racji tego, że mogą być one bez żadnych przeszkód realizowane w rezerwacie. Ustalenia planu ochrony, które nie dopuszczałyby wykonywania działań nienaruszających obowiązujących w rezerwacie zakazów, stanowiłyby bezprawną modyfikację ustawowo określonego katalogu zakazów. Tym samym, definiując w planie ochrony wskazania do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego należy je tak konstruować, aby odnosiły się do obowiązujących w rezerwacie zakazów. Rezerwat jest swojego rodzaju wyspą naturalnego krajobrazu w krajobrazie kulturowym. Doprowadzenie do rozczłonkowania kształtu obiektu w wyniku działalności prowadzonej na terenach graniczących z rezerwatem, może być przyczyną niekorzystnych oddziaływań na szatę roślinną i faunę. Wśród najistotniejszych oddziaływań można wymienić budowę i rozbudowę obiektów budowlanych w bezpośrednim sąsiedztwie rezerwatu, która może wpływać na pogorszenie stanu wód powierzchniowych i podziemnych.

W ramach przeprowadzonych konsultacji społecznych, celem zapewnienia możliwości udziału społeczeństwa na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie wyłożył projekt planu ochrony. Informację o przystąpieniu do sporządzania projektu planu ochrony i o wyłożeniu projektu planu ochrony zostało podane do publicznej wiadomości poprzez:

- a) wywieszenie obwieszczenia w siedzibie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i na stronach internetowych Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie obwieszczenia,
- b) wywieszenie obwieszczenia w siedzibie Urzędu Miasta Stołecznego Warszawy,
- c) wywieszenie obwieszczenia w siedzibie Urzędu Dzielnicy Wawer Miasta Stołecznego Warszawy,

- d) wywieszenie obwieszczenia w siedzibie Lasów Miejskich - Warszawa, w którego zarządzie znajduje się rezerwat,
- e) umieszczenie obwieszczenia na łamach lokalnej gazety,

W ramach przeprowadzonego postępowania z udziałem społeczeństwa wnioski i uwagi do wyłożonego projektu planu wnieśli:

1) Pan ██████████

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie po przeanalizowaniu wniesionych uwag ustalił, co następuje:

- a) w odniesieniu do uwagi „*Paragraf 6- wnioskuję o dodanie zapisu „oraz za wyjątkiem cmentarza wyłączony z ruchu turystycznego.*

Paragraf 9. 1, punkt 1, litera b- wnioskuję o usunięcie słowa „udostępnieniem” gdyż rezerwat nie jest udostępniony i nigdy w swojej powojennej historii nie był. Ze względu na przebywanie bocianów czarnych (lub według SFD PLH 140031 aktualizowanego w 2017 gniazdowanie) teren rezerwatu powinien podlegać szczególnej ochronie.

Rezerwat przyrody Rezerwat im. Króla Jana Sobieskiego nie jest obecnie udostępniony, w związku z czym sformułowanie zapisów planu ochrony tego rezerwatu w sposób zaproponowany w uwadze byłby powieleniem innych aktów prawnych, w szczególności ustawy o ochronie przyrody, zgodnie z którą na terenie rezerwatu obowiązuje zakaz ruchu pieszego, rowerowego, jazdy konnej itp. Jednocześnie usunięcie słowa *udostępnieniem* we wskazaniach do dokumentów planistycznych, biorąc pod uwagę długi okres obowiązywania planu ochrony rezerwatu – 20 lat, mogłoby w efekcie uniemożliwić wyznaczenie w nim szlaków lub miejsc udostępnionych dla społeczeństwa, gdyby doszło do potrzeby ich wytyczenia w rezerwacie.

- b) w odniesieniu do uwagi „*Załącznik nr 3, kolumna 5 wiersz 2- wnioskuję o uszczegółowienie procedury usuwania dla poszczególnych gatunków lub ich grup. W przypadku czeremchy amerykańskiej i robinii ścinanie części nadziemnych (działania takie sugeruje zapis o pozostawieniu ściętej biomasy) może przynieść skutek odwrotny od zamierzonego. Pozostawiony pień czeremchy jest źródłem pędów wegetatywnych w efekcie ścinania tych krzewów prowadzi do ekspansji tego gatunku. Krzewy czeremchy amerykańskiej powinny być usuwane (karczowane) wraz z szyją korzeniową.*”

Sposób sformułowania zapisu dotyczącego usuwania gatunków obcych umożliwi prowadzenie szerokiego zakresu prac obejmujących zarówno karczowanie jak i koszenie.

- c) w odniesieniu do uwagi „Załącznik nr 3 kolumna 5, wiersz 4 i 5- Zaproponowany sposób eliminacji niecierpka drobnokwiatowego jest enigmatyczny i nie może przynieść pozytywnego efektu. Rośliny tego gatunku należy wrywać przed zawiązaniem nasion, usuwać poza teren rezerwatu i otuliny a następnie poddać je utylizacji (spalić). Procedurę należy powtarzać co roku aż do osiągnięcia pożądanego efektu. Procedura ta powinna mieć odzwierciedlenie w załączniku 5 i 7.”

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie w ramach planu ochrony zaplanował działanie obejmujące usuwanie gatunków obcych oraz usuwanie podszytu, w ramach których możliwa jest również eliminacja niecierpka drobnokwiatowego w zaproponowany w uwadze sposób. Alternatywą do usuwania tego gatunku jest dbałość o odpowiednie zwarcie drzewostanów, co ogranicza dostęp światła do dna lasu, ograniczając w ten sposób jego ekspansję. W miejscach szczególnie cennych (w obrębie zbiorowisk świetlistej dąbrowy) cała populacja niecierpka będzie eliminowana, zgodnie z zapisami planu ochrony.

- d) w odniesieniu do uwagi „Załącznik 3, wiersz 8 i 9 kolumna 3- wnioskuję o usunięcie ostatniej części zdania „poruszania się ludzi wewnątrz drzewostanów” i zastąpieniem go słowami „przebywania ludzi na terenie rezerwatu” Po przeanalizowaniu wniesionej uwagi naniesiono stosowne poprawki do projektu planu ochrony.

- e) w odniesieniu do uwagi „Załącznik 3, wiersz 8 i 9, kolumna 5- wnioskuję o usunięcie słów „utrzymanie i konserwacja istniejących tablic informacyjnych” i zastąpienie ich słowami „ustawienie nowych tablic informacyjnych jednoznacznie wskazujących na fakt objęcia tego terenu zakazem wstępu” Istniejące na terenie rezerwatu tablice informacyjne zawierają liczne błędy merytoryczne i wprowadzają spacerowiczów w błąd, sugerując iż teren rezerwatu jest udostępniony do ruchu turystycznego. Informowałem o tym fakcie i innych nieprawidłowościach, oficjalnym pismem skierowanym do RDOŚ 10.V.2016 (pismo w załączeniu).”

Wskazany w uwadze zapis został zmieniony w następujący sposób: „Oznaczanie granic rezerwatu, utrzymanie i konserwacja istniejących tablic informacyjnych i urzędowych, ustawianie nowych tablic służących edukacji ekologicznej społeczeństwa i elementów infrastruktury technicznej zabezpieczających granice rezerwatu oraz kontrolę i okresowe sprzątanie terenu rezerwatu”.

- f)w odniesieniu do uwagi: „Wnioskuję dodatkowo o umieszczeniu w planie następujących konkretnych działań: -odbudowa ogrodzenia z siatki lub metalowych paneli wzdłuż północnej granicy rezerwatu (obecnie ogrodzenia nie istnieje lub jest iluzoryczne)
-odbudowa i konserwacja ogrodzenia z drewna od strony wschodniej
-podwyższenie muru Cmentarza Ofiar Wojny w jego południowej części.

-wymiana na nowy metalowy płot istniejącego ogrodzenia od strony południowej

-likwidacja nieformalnego parkingu przed wejściem na Cmentarz Ofiar Wojny (oddz. 8h)

Odbudowa ogrodzenia jest jednym z kluczowych elementów umożliwiających realizację celów planu ochrony. Przykładowo, w pobliżu miejsca gdzie wykonano zabiegi ochrony czynnej (oddz. 7), w celu restytucji dąbrowy świetlistej, ogrodzenie od wielu lat nie istnieje. Efekt jest taki że w ciągu kilku miesięcy od wykonania ww. zabiegów ludzie wydeptali przez ten teren ścieżkę. Podczas wiosennych dni wolnych od pracy, z drogi biegnącej wzdłuż rezerwatu widać było osoby wykorzystujące obszar restytucji dąbrowy jako miejsce piknikowe ! Latem zeszłego roku w oddz. 16 obozowali w namiocie ludzie (prawdopodobnie bezdomni) co stwarzało istotne zagrożenie pożarowe."

W treści załącznika nr 3 wskazano jako działanie eliminujące i ograniczające antropopresję utrzymanie i konserwację ogrodzenia.

- g) w odniesieniu do uwagi: *„Wnioskuje o doprecyzowanie zapisu o „kontrolu i okresowym sprzątaniu terenu rezerwatu” z podaniem informacji kto, jak często i w jakich obszarach ma te działania wykonywać (w załącznikach nie ma żadnych informacji na ten temat a na terenie rezerwatu zalegają znaczne ilości odpadów i innych elementów np. buda dla psa, miski itp.)*

Plan ochrony rezerwatu jest powszechnie obowiązującym aktem prawa miejscowego, w związku z tym jego zapisy wpływają na wszystkie podmioty i osoby znajdujące się w jego zasięgu. Sprawowaniem kontroli nad porządkiem publicznym oraz ściganiem przestępstw i wykroczeń, a także wykrywaniem ich sprawców zajmują się powołane do tego służby. Za utrzymanie porządku i czystości zgodnie z ustawą z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach odpowiedzialna jest gmina. Nie jest zasadnym określanie w planie ochrony rezerwatu organu odpowiedzialnego za utrzymanie porządku czy sprawowanie kontroli, gdyż byłoby to powielaniem obowiązujących przepisów z innych ustaw. Określanie częstotliwości sprawowanych kontroli wiązałoby się z koniecznością wskazania podmiotu odpowiedzialnego za ich realizację. Uwzględniając wniesioną uwagę wprowadzono do projektu planu ochrony sprzątanie rezerwatu jako działanie ochronne.

- h) w odniesieniu do uwagi: *„Wnioskuje o dodanie do załącznika nr 3 dwóch zidentyfikowanych zagrożeń, oddziałujących na grąd subkontynentalny Tilio-Carpinetum (9170/1) - odprowadzenie na teren rezerwatu wód opadowych wraz z zanieczyszczeniami (sól, substancje ropopochodne itp.) pochodzącymi ze skrzyżowania ulic Kościuszkowców, Michała Kajki i Bronisława Czecha*

- całkowite zdeptanie płatu grodu subkontynentalnego w północno-wschodnim narożniku rezerwatu (teren znajdujący się poza ogrodzeniem)

Szczegółową charakterystykę, lokalizację oraz dokumentację fotograficzną zagrożeń przesyłam w załączonym piśmie.

Uwzględniając wniesioną uwagę zmieniono załącznik nr 3 do Zarządzenia, poprzez dodanie wśród zagrożeń zdania „*zmiana stosunków wodnych, wprowadzanie na teren rezerwatu wód opadowych, w szczególności zanieczyszczonych*”.

W kwestii zdeptania płatu grądu w północno – wschodnim narożniku rezerwatu wskazuje się, że wśród działań eliminujących lub ograniczających zdiagnozowane zagrożenia wskazano konieczność oznakowania granic rezerwatu, co powinno ograniczyć poruszanie się osób na terenach chronionych.

i)w odniesieniu do uwagi: „*Załącznik nr 5, wiersz 4 i 5- wnioskuję o zmianę zakresu lokalizacji działań ochronnych w zakresie eliminacji gatunków obcych i umieścić zapis o wykonywaniu tego rodzaju prac na terenie całego rezerwatu (łącznie z cmentarzem). Obce gatunki występują na całym terenie rezerwatu. Śnieguliczka biała rośnie głównie w północnej części obszaru gdzie wg projektu nie przewiduje się działań ochronnych w tym zakresie. Eliminacja tego gatunku jest relatywnie prosta i w przeciwieństwie do czeremchy amerykańskiej i niecierpka może zostać całkowicie usunięta z rezerwatu. Dodatkowo usuwanie obcych gatunków musi mieć charakter kompleksowy. Zwalczanie ich w jednym miejscu, przy pozostawieniu licznych osobników obradzających nasiona na pozostałym terenie, nie przyniesie pożądanego skutku. Optymalnym rozwiązaniem będzie usuwanie gatunków obcych również na terenie otuliny (część B w zarządzie Lasów Miejskich) lub przynajmniej w odpowiednio rozległym buforze np. 100 m od granicy rezerwatu. Przykładem konieczności wprowadzenia takich działań są liczne dęby czerwone i klony jesionolistne rosnące przy granicy rezerwatu. Korony drzew znajdują się już w rezerwacie i każdego roku obficie owocują. Transmisji nasion dokonują również ptaki i gryzonie. Nasiona niecierpka i innych gatunków na butach i ubraniu mogą przenosić nielegalnie penetrujący teren rezerwatu ludzie.*

Załącznik nr 7- wnioskuję o prowadzenie eliminacji gatunków na całym terenie rezerwatu”

Uwzględniając wniesioną uwagę zmieniono zapis dotyczący monitoringu gatunków obcych w załączniku nr 5 do Zarządzenia, poprzez dodanie następującego zdania: „*W przypadku stwierdzenia wyraźnej ekspansji gatunków obcych należy wdrażać działanie ochronne pn. Eliminacja gatunków.*”

2)Pan ██████████

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie po przeanalizowaniu wniesionych uwag ustalił, co następuje:

a) w odniesieniu do uwagi: „1. *Monitoring – wskazana jest aktualizacja SDF (po wizji terenowej) z uwzględnieniem możliwie pełnej listy gatunków charakterystycznych dla chronionych siedlisk i gatunków chronionych prawem krajowym.*”

Decyzja o zmianie SDF będzie mogła być podjęta po zrealizowaniu działań ochronnych przewidzianych w planie ochrony.

b) w odniesieniu do uwagi: „2. *Eliminacja gatunków obcych – proponuję dodanie do lokalnej listy gatunków inwazyjnych wymagających eliminacji robinii akacjowej, występującej w rezerwacie od strony ul. Kościuszkowców i na cmentarzu ofiar wojny przy tej ulicy. Usunięcie drzewiastych gatunków obcych powinno też dotyczyć otuliny rezerwatu (strefa B) – oddziałów parku leśnego sąsiadujących z rezerwatem (co najmniej w pasie o szerokości 50-100m) i pasa zieleni między południową granicą rezerwatu i jezdnią ul. Czecha, gdzie licznie występuje klon jesionolistny. W dawnym oddziale 23 (szczególnie w części wschodniej) udział gatunków obcych i przekształcenie runa są tak duże, że może być tam potrzebne kontrolowane dosadzenie/wysiew gatunków runa charakterystycznych dla siedlisk chronionych w rezerwacie. Nasilający się problem to wyrzucanie odpadów ogrodowych i niepotrzebnych roślin ozdobnych do rezerwatu przez mieszkańców posesji przy ul. Kościuszkowców i osoby odwiedzające/porządkujące Cmentarz Ofiar Wojny - można próbować to ograniczyć przez kampanię informacyjną i umieszczenie specjalnych tablic na ogrodzeniu terenu chronionego.*

Uwzględniając wniesioną uwagę zmieniono zapis dotyczący monitoringu gatunków obcych w załączniku nr 5 do Zarządzenia, poprzez dodanie następującego zdania: „W przypadku stwierdzenia wyraźnej ekspansji gatunków obcych należy wdrażać działanie ochronne pn. *Eliminacja gatunków.*” Jednocześnie wskazuje się, że plan ochrony rezerwatu nie może definiować działań ochronnych przewidzianych do wykonania poza granicami rezerwatu przyrody, również na terenie otuliny tego rezerwatu.

c) w odniesieniu do uwagi: 3. *Ochrona przed ruchem turystycznym i niekontrolowaną penetracją przez ludzi – wskazane jest przywrócenie ogrodzenia rezerwatu i bram od strony lasu (czyli na granicy północnej i wschodniej) z pozostawieniem oznakowanych przejść dla zwierząt. Konieczna jest zmiana treści tablic informacyjnych, która nie odpowiada obecnemu stanowi prawnemu i nie chroni rezerwatu przed niekontrolowaną penetracją. Obecnie widoczne napisy „zakaz przebywania poza drogami i miejscami wyznaczonymi” sugerują, że w rezerwacie można się poruszać po liniach oddziałowych i bardziej wydeptanych ścieżkach - w ten sposób jest to interpretowane przez turystów, biegaczy, rowerzystów i zbieraczy grzybów.*

Uwzględniając wniesioną uwagę dodano do załącznika nr 3 działanie ukierunkowane na eliminację i ograniczenie antropopresji, utrzymanie i konserwację ogrodzenia. Jednocześnie zapis

dotyczący tablic preredagowano, nadając następujące brzmienie: „*Oznaczanie granic rezerwatu, utrzymanie i konserwacja istniejących tablic informacyjnych i urzędowych, ustawianie nowych tablic służących edukacji ekologicznej społeczeństwa i elementów infrastruktury technicznej zabezpieczających granice rezerwatu oraz kontrolę i okresowe sprzątanie terenu rezerwatu*”.

d) w odniesieniu do uwagi: „*4. Odwodnienie skrzyżowania ul. Czecha x Kościuszkowców - niewłaściwie wykonane odwodnienie w/w ulic powoduje, że zanieczyszczona woda z jezdni wlewa się na teren chroniony, co powoduje skażenie gleby i rozprzestrzenianie się gatunków obcych.*”

Uwzględniając wniesioną uwagę zmieniono załącznik nr 3 do Zarządzenia, poprzez dodanie wśród zagrożeń zdania „*zmiana stosunków wodnych, wprowadzanie na teren rezerwatu wód opadowych, w szczególności zanieczyszczonych*”.

3) Lasy Miejskie - Warszawa. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie po przeanalizowaniu wniesionych uwag ustalił, co następuje:

a) w odniesieniu do uwagi „*dotyczy tabeli pn. „Identyfikacja oraz określenie sposobów eliminacji (...)” stanowiąca załącznik nr 3 do Zarządzenia, do wiersza 2 „9110 ciepłolubne dąbrowy (Potentillo albae – Quercetum)”, kolumny pn. Sposób eliminacji zagrożenia lub jego ograniczenia - do zapisu „Usuwanie podszytu i podrostu wraz z wyniesieniem pozyskanej biomasy poza płat zbiorowiska.” Proponujemy dodać zdanie: „Powiększanie płatów świetlistej dąbrowy poprzez usuwanie z podszytu i podrostu gatunków nie występujących docelowo na tym siedlisku fitosocjologicznym.”*”

Obszar działania obejmującego usuwanie podszytu został rozszerzony.

b) w odniesieniu do uwagi „*dotyczy tabeli pn. „Określenie działań ochronnych na obszarze ochrony czynnej (...)” stanowiącej załącznik nr 5 do Zarządzenia – wydzielenia oddz. 15 – brak informacji że są to wydzielenia o siedlisku świetlistej dąbrowy (Potentillo albae – Quercetum). Proponujemy dopisać ww. wydzielenie świetlistej dąbrowy, które to zaznaczone są na mapach stanowiących załączniki nr 6 i 7 do Zarządzenia.*”

W załączniku nr 5 do Zarządzenia, w wierszu drugim, podany został numer wydzielenia (15 b) do działania obejmującego usuwanie podszytu, które to prace zostały zaplanowane w obrębie siedliska świetlistej dąbrowy.

4) Rada Miasta Stołecznego Warszawy.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie po przeanalizowaniu wniesionych uwag ustalił, co następuje:

a) w odniesieniu do uwagi „*1. W § 9 ust. 1 pkt 1) lit. b) uzupełnić zapis: „(...)”, w tym Cmentarza Ofiar II Wojny Światowej;*” Naniesiono stosowne poprawki do planu ochrony.

b)w odniesieniu do uwagi „2. W § 9 ust. 1. pkt 1) wprowadzić dodatkowy zapis podyktowany potrzebą ochrony terenu historycznego Cmentarza Ofiar II Wojny Światowej w brzmieniu: „Wokół zewnętrznej krawędzi cmentarza, w strefie o szerokości 30 m, dopuszcza się prowadzenia doraźnych prac pielęgnacyjnych drzew oraz niezbędnych usunięć drzew, w przypadku konieczności wyeliminowania zagrożenia dla zabytkowych pomników, znajdujących się na terenie cmentarza.”.

Zmiany zostały naniesione w załączniku nr 5 do Zarządzenia, gdzie zmieniono definicję działania ochronnego *Utrzymanie cmentarza*, w następujący sposób: „*Utrzymanie cmentarza – działanie obejmujące prace restauratorskie i konserwatorskie w obrębie zabytkowego Cmentarza Ofiar II Wojny Światowej oraz zabiegi pielęgnacyjne w drzewostanie w promieniu 30 m od jego granic , wykonywane w celu wyeliminowania zagrożenia dla obiektu zabytkowego*”. Działanie to podyktowane jest koniecznością zachowania wartości kulturowych tego obszaru.

c)w odniesieniu do uwagi „3. W § 9 ust. 1. pkt 3) lit. a) należy zachować sposób użytkowania jako teren zieleni, bez możliwości lokalizowania budynków i budowli oraz infrastruktury niezwiązanej z funkcjonowaniem gospodarki leśnej i ośrodka rehabilitacji zwierząt. Naniesiono stosowne poprawki do planu ochrony.

d)w odniesieniu do uwagi „4. W § 9 ust. 2. poprawić numerację przywołanego załącznika nr 9 do zarządzenia na załącznik nr 8. Naniesiono stosowne poprawki do planu ochrony.

e)w odniesieniu do uwagi „5. W tabeli stanowiącej załącznik Nr 3 do zarządzenia, w kolumnie „Sposób eliminacji zagrożenia lub jego ograniczenia” - zmienić zapis:

a) w wierszu 1 - „Powstrzymanie rozprzestrzeniania się gatunków obcych (...) w drzewostanie ” na zapis „Powstrzymanie rozprzestrzeniania się gatunków obcych przez mechaniczne ich usuwanie, z wywiezieniem ściętej biomasy poza teren rezerwatu”,

Sposób sformułowania zapisu dotyczącego usuwania gatunków obcych umożliwi prowadzenie szerokiego zakresu prac obejmujących zarówno karczowanie jak i coroczne koszenie.

f) w odniesieniu do uwagi: „b) w wierszu 2 - „Usuwanie podszytu i podrostu (...) płat zbiorowiska.” na zapis: „Usuwanie runa leśnego, podszytu i podrostu wraz z wyniesieniem biomasy poza płat zbiorowiska poprzez mechaniczne koszenie. Powiększanie płatów świetlistej dąbrowy”,

Sposób sformułowania zapisu dotyczącego usuwania gatunków obcych umożliwi prowadzenie szerokiego zakresu prac obejmujących zarówno karczowanie jak i coroczne koszenie. Obszar działania obejmującego usuwanie podszytu zostanie rozszerzony, co skonsumentuje zawartą w uwadze zmianę zapisu.

g)w odniesieniu do uwagi: „c) w wierszu 5 - „Oznaczanie granic rezerwatu, utrzymanie (...), edukacja ekologiczna społeczeństwa” na zapis: „Oznaczanie granic rezerwatu, utrzymanie i

konserwacja istniejących tablic informacyjnych i urzędowych, ustawianie nowych tablic służących edukacji ekologicznej społeczeństwa i elementów infrastruktury technicznej zabezpieczających granice rezerwatu oraz kontrolę i okresowe sprzątnięcie terenu rezerwatu". Naniesiono stosowne poprawki zgodnie z wniesioną uwagą.

h) w odniesieniu do uwagi: 6. W tabeli stanowiącej załącznik Nr 5 do zarządzenia,

1) w kolumnie „Działania ochronne” — zmienić zapis:

a) w wierszu 1 - „Usuwanie podszytu - działanie ochronne w ramach którego (...)” na zapis: „Ograniczenie +wzrostu dolnych warstw drzewostanu poprzez koszenie roślin runa, nalotu i podszytu z wywiezieniem pozyskanej biomasy lub przez spasanie przez zwierzęta gospodarskie; powiększanie zbiorowiska świetlistej dąbrowy — działanie ochronne, w ramach którego można usuwać gatunki drzew i krzewów, zakłócających strukturę przestrzenną zbiorowiska Potentillo albae-Quercetum, tzw. świetlistej dąbrowy”;

2) w kolumnie „Zakres działań ochronnych/Termin wykonania” zmienić zapis:

a) w wierszu 1 - „od połowy października do końca lutego, raz na 5 lat” na zapis: „ograniczenie wzrostu runa leśnego - od kwietnia do października, 2-3 razy w ciągu roku; powiększanie świetlistej dąbrowy — od października do końca lutego, raz na 5 lat, powierzchnia jednokrotnie nie większa niż 20 arów”, Naniesiono stosowne poprawki zgodnie z wniesioną uwagą.

i) w odniesieniu do uwagi: „b) w wierszach 3 i 4 „od połowy października do końca lutego, raz na 5 lat” na zapis: „od połowy października do końca lutego, raz na rok” oraz scalić wiersze 3 i 4; Naniesiono stosowne poprawki zgodnie z wniesioną uwagą.

j) w odniesieniu do uwagi: „3) w kolumnie „Podmiot odpowiedzialny za wykonanie działań ochronnych” zmienić zapis: „Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie”, na zapis: „Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie przy współpracy z Lasami Miejskimi — Warszawa”. Naniesiono stosowne poprawki zgodnie z wniesioną uwagą.

k) w odniesieniu do uwagi: „7. Załącznik Nr 5 do zarządzenia uzupełnić o działania ochronne w odniesieniu do zagrożenia wymienionego w załączniku Nr 3 - „Rozprzestrzenianie się niecierpka drobnokwiatowego (...)” na terenie „grądu kontynentalnego 9170/1 oraz ciepłolubnej dąbrowy 9110 wraz z podaniem wydzielenia leśnego, na którego terenie zabiegi ochronne należy przeprowadzić.”

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie w ramach planu ochrony zaplanował działanie obejmujące usuwanie gatunków obcych oraz usuwanie podszytu, w ramach których możliwa jest również eliminacja niecierpka drobnokwiatowego. Alternatywą do usuwania tego gatunku jest dbałość o odpowiednie zwarcie drzewostanów, co ogranicza dostęp światła do dna lasu, ograniczając w ten sposób jego ekspansję. W miejscach szczególnie cennych (w obrębie

zbiorowisk świetlistej dąbrowy) cała populacja niecierpka będzie eliminowana, zgodnie z zapisami planu ochrony.

l) w odniesieniu do uwagi: „8. *Uzupełnić załączniki graficzne stanowiące załączniki Nr 6 i Nr 7 do zarządzenia o granice i numery wydzieleń leśnych, dla których, w załączniku Nr 5 do zarządzenia, określono działania ochronne.*” Naniesiono stosowne poprawki zgodnie z wniesioną uwagą.

m) w odniesieniu do uwagi: „9. *Załączniki graficzne do zarządzenia należy przedstawić na mapie zasadniczej, rezygnując z ortofotomapy.*”. Uwaga częściowo uwzględniona. W załącznikach graficznych zrezygnowano z ortofotomapy, zastępując ją mapą topograficzną. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie nie posiada w swoich zasobach map zasadniczych dla terenu rezerwatu przyrody Rezerwat im. Króla Jana Sobieskiego. Z tego względu rozpatrując wniesioną uwagę odstąpiono od podkładu mapowego z użyciem ortofotomapy, zmieniając ten podkład na mapę topograficzną, co redukuje ilość informacji i ułatwia ustalenie położenia wyszczególnionych obszarów w terenie.

Projekt planu ochrony został, zgodnie z art. 19 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody, przesłany Radzie Miasta Stołecznego Warszawy, celem zaopiniowania. Rada Miasta Stołecznego Warszawy pozytywnie zaopiniowała projekt zarządzenia.

Projekt zarządzenia został przesłany do zaopiniowania do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie, który wniósł następujące uwagi:

1. *„Niejasna jest zasada, wedle której określa się istnienie bądź brak zagrożeń potencjalnych w sytuacji stwierdzenia zagrożeń istniejących (np. w przypadku siedliska 9110 zagrożenia potencjalne nie występują, a w innych — tak). Jeśli w przypadku jakiegoś siedliska stwierdzono zagrożenie istniejące, to nie jest już ono potencjalne.”*

Naniesiono stosowne poprawki zgodnie z wniesioną uwagą.

2. *„Obecna konstrukcja załącznika z powtarzającymi się dwoma siedliskami stanowiącymi przedmiot ochrony w obszarze jest myląca. W pierwszej kolumnie wystarczy (jako trzeci wers) jednokrotnie wskazać oba typy siedlisk, skoro wszelkie zagrożenia (oprócz dwóch pierwszych) odnoszą się do nich łącznie.”*

Obecna konstrukcja załącznika jest spójna zarówno w stosunku do zagrożeń dotyczących wyłącznie grądu kontynentalnego (*Tilio -Carpinetum*) lub ciepłolubnych dąbrów (*Potentillo albae-Quercetum*), jak i obu tych siedlisk.

3. *„Nie podano obowiązujących kodów zagrożeń (dla obszaru Natura 2000). Nazwy łacińskie należy zapisywać kursywą.”*

Naniesiono stosowne poprawki zgodnie z wniesioną uwagą.

4. „W obecnym brzmieniu cele ochrony przedmiotów ochrony są niemierzalne. Biorąc pod uwagę stan zachowania siedlisk (zły — U2) osiągnięcie stanu FV w ciągu 10 lat obowiązywania pzo (czy nawet 20 w przypadku planu ochrony) nie jest możliwe. Pytanie, czy biorąc pod uwagę stan siedlisk i warunki funkcjonowania obszaru poddanego presji zewnętrznej w ogóle możliwa jest zmiana parametrów wskaźników umożliwiających uzyskanie oceny FV (być może maksimum to U1?). Zatem „dążenie do osiągnięcia stanu FV” tak naprawdę nie pozwala na żadną weryfikację osiągniętych zamierzeń i może tuszować faktyczną dalszą degradację obszaru. Należy zatem wskazać, jakie parametry zostaną poprawione/zmienione w trakcie trwania pzo (zachowanie dotychczasowej powierzchni płatów siedliska? Poprawa parametru struktura i funkcje — np. zwiększenie zasobów martwego drewna o ustaloną wartość w m³/ha; poprawa kombinacji florystycznej na konkretnej liczbie płatów; zmniejszenie liczby gatunków/udziału obcych/inwazyjnych na określonym odsetku powierzchni płatów; zmniejszenie zwarcia podszytu w określonej liczbie płatów, itp.).”

Naniesiono poprawki zgodnie z wniesioną uwagą, poprzez zmianę celów ochrony przedmiotów ochrony na utrzymanie powierzchni grądów na poziomie 105,16 ha oraz zwiększenie powierzchni płatów siedliska ciepłolubnych dąbrów na 2,45 ha.

5. „Niejasne jest, w jaki sposób zabiegi konserwatorskie na terenie cmentarza mogą wpływać na poprawę stanu siedlisk przyrodniczych w obszarze Natura 2000. Dla tego działania nie wskazano również podmiotu odpowiedzialnego za jego wykonanie. Konieczność ujęcia prac utrzymaniowych na cmentarzu (i poza nim) jako działań ochronnych należałoby wyjaśnić w Uzasadnieniu do zarządzenia. Być może wskazanie fragmentu rezerwatu jako objętego ochroną krajobrazową pozwoliłoby na realizację ww. działań bez odwoływania się do działań ochronnych. W przypadku obszaru Natura 2000 należałoby chyba w ogóle rozważyć rezygnację z tego działania.”

Uwzględniając wniesioną uwagą naniesiono poprawki w treści załącznika nr 5. W związku z tym, że działanie nie jest związane z zachowaniem odpowiedniego stanu ochrony siedlisk będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000, zawarto stosowną informację w treści załącznika. Z uwagi na konieczność prowadzenia zabiegów pielęgnacyjnych w drzewostanie, w promieniu 30 m od granic cmentarza, samo objęcie tego fragmentu rezerwatu ochroną krajobrazową nie umożliwiłoby w pełni realizować zabiegów mających na celu zachowanie obiektu zabytkowego.

6. „W opisie działania dot. monitorowania gatunków obcych należałoby wskazać, co oznacza kryterium „wyraźna ekspansja” (np. w Uzasadnieniu) dające podstawy do rozszerzenia eliminacji gatunków obcych na obszar całego rezerwatu (i obszaru Natura 2000).”

W ramach działania obejmującego monitoring występowania gatunków obcych będą wykonywane inwentaryzacje i obserwacje dynamiki rozwoju gatunków obcych, czego efektem będzie opracowanie zawierające wskazania dotyczące wykonywania prac związanych z eliminacją tych gatunków. Wdrażanie

działania ochronnego pn. *Eliminacja gatunków* będzie więc uzależnione od wyników monitoringu. Ze względu na duże zróżnicowanie gatunków obcych występujących i mogących w przyszłości występować na terenie rezerwatu (m.in. klon jesionolistny, czeremcha amerykańska, śnieguliczka biała, niecierpek drobnokwiatowy), nie jest możliwe ustalenie na okres 20 lat, mierzalnych kryteriów granicznych, od jakiego poziomu należy rozpocząć prowadzenie działań związanych z ich usuwaniem. Uzależnienie prowadzenia działań od wyników monitoringu, pozwoli natomiast na elastyczne dopasowywanie działań ochronnych do aktualnych potrzeb.

7. *„Nie wskazano żadnych działań zmierzających do wyeliminowania zagrożenia (dla obszaru Natura 2000) polegającego na uszkodzeniu drzewostanów czy antropopresji (choć wskazano w zał. 3 sposoby eliminacji zagrożenia).”*

Wymienione w załączniku nr 3 sposoby eliminacji zagrożenia związanego z antropopresją obejmują realizację działań, które nie są zakazane zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, za wyjątkiem sprzątnięcia terenu rezerwatu (sprzątnięcie rezerwatu jest jednym z działań ochronnych wymienionych w załączniku nr 5 do zarządzenia). Ustawianie tablic, budowa i remont obiektów infrastruktury służących celom ochrony rezerwatu czy oznakowanie jego granic może być realizowana bez konieczności ich wskazywania jako działań ochronnych. W kwestii zagrożenia związanego z biotycznymi i abiotycznymi uszkodzeniami drzewostanów należy wskazać, że część działań ochronnych przewidzianych do wykonania w rezerwacie, będzie miała pozytywny wpływ dla wzmocnienia struktury zbiorowisk leśnych (np. *Eliminacja gatunków*).

8. *„W ramach konsultacji zgłoszono uwagę dot. likwidacji „nieformalnego” parkingu przed wejściem do cmentarza, jednak w Uzasadnieniu nie odniesiono się do tej propozycji. Być może takie działanie mogłoby w efekcie przyczynić się do zmniejszenia niekorzystnego oddziaływania ludzi na środowisko przyrodnicze rezerwatu i obszar Natura 2000.”*

Teren przed wejściem do cmentarza wykorzystywany jako miejsce postojowe, nie jest bezpośrednio związany z antropopresją, gdyż obszar rezerwatu jest w tym miejscu ogrodzony, co w pełni ogranicza ruch turystyczny. Ponadto większa część tego „nieformalnego parkingu” znajduje się w pasie drogowym poza obszarem rezerwatu.

9. *„Nie wskazano, na jakiej podstawie oceniono przedmioty ochrony na U2, w efekcie trudno zorientować się, czy zaplanowane działania (związane właściwie niemal wyłącznie z usuwaniem gatunków obcych i inwazyjnych oraz monitoringiem) są wystarczające by „dążyć do” stanu FV, jak to wskazano w celach działań ochronnych.”*

Naniesiono poprawki zgodnie z wniesioną uwagą, poprzez dodanie w uzasadnieniu akapitu dotyczącego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000. Niemniej

jednak należy wskazać, że w ramach działań ochronnych planuje się również powiększenie płątów siedliska świetlistej dąbrowy o 0,8 ha.

Projekt zarządzenia został uzgodniony z Wojewodą Mazowieckim.

Ocena Skutków Regulacji (OSR)

1. Cel wprowadzenia zarządzenia.

Celem wprowadzenia zarządzenia jest wypełnienie delegacji ustawowej zawartej w art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

2. Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny.

Projekt planu ochrony będzie oddziaływał:

- 1) na Regionalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska w Warszawie;
- 2) na właściciela rezerwatu;
- 3) jako powszechnie obowiązujący akt prawa miejscowego na wszystkie podmioty, które znajdują się lub znajdą w zasięgu terytorialnym objętym jego regulacją.

3. Konsultacje.

Projekt zarządzenia, jako akt prawa miejscowego podlega:

- 1) na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie uzgodnieniu z Wojewodą Mazowieckim;
- 2) na podstawie art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody zaopiniowaniu przez właściwą miejscowo radę gminy;
- 3) na podstawie art. 19 ust. 1 a ustawy o ochronie przyrody procedurze udziału społeczeństwa przewidzianej przez ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko.

4. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżet jednostek samorządu terytorialnego.

Wejście w życie przedmiotowego zarządzenia pociągnie za sobą skutki finansowe dla budżetu państwa w wysokości około 200 000 zł w przeciągu 20 lat obowiązywania planu ochrony, które wynikać będą z realizacji działań ochronnych zaprojektowanych w planie ochrony. Mogą być one finansowane w szczególności ze środków pochodzących z:

- 1) budżetu państwa na zasadach ustalonych przez ustawę o finansach publicznych;

2) ubiegania się o pozyskanie środków finansowych z Narodowego lub/i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

5. Wpływ regulacji na rynek pracy.

Zapisy w projekcie zarządzenia z uwagi na ograniczony zakres prac jak również realizacja ich na przestrzeni 20 lat nie będą miały znaczącego wpływu na rynek pracy.

6. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.

7. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny.

Projektowana regulacja nie ma wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

8. Ocena pod względem zgodności z prawem Unii Europejskiej.

Regulacja przedmiotowego zarządzenia objęta jest prawem UE. Zarządzenie swym zakresem obejmuje teren objęty ochroną w ramach Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 na podstawie dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, jako obszary mające znaczenie dla Wspólnoty Las Jana III Sobieskiego PLH140031.

Projekt zarządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.